

Latwēfchu Awises.

60. gada-gahjums.

Nr. 47.

Trefchdeenā, 25. Nowemberi (7. Dezemberi).

1881.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schrenden, Aurland. — Ekspedizija Beshorn kga grahamtu-bohbē Jelgawā.

Latwēfchu draugu beedribas gada-fapulze Jelgawā S. un D. Dezemberi fch. g. taps notureta museimā. Gefahkums S. Dezemb., pulksten 11os preekfch pusdeenās. Wifus zeen. beedr. lohzeklus saluhds

A. Bielenstein,
presidents.

Mahditajs: No eefschemeem. No ahrfemeem. Wisjamatahs siņas. Pirmais fohlis dshwē. Kshds wahrdrifch jaumeem amata-wihreem. Atbildes. Sludina-fchanaš.

No eefschemeem.

Pehterburga. Par ušbrukfchanu generalim Tšherewinam „Wald. Wehstnefs“ dohd fchahdu sinojumu: 13. Nowemberi, ap pulksten 2eem pehzpusdeenā, pee walstš-polizejas departementa dur-wihm eeradahs jauns zilweks ar rakstu, adreseereri us eefschleetu ministera palihga Tšherewina wahrdu. Kad raksts, kurā pašneedsejs luhdsā, wimu kahdā swarigā leetā isklaušht, bij nodohs generalmajoram Tšherewinam, kas patlaban atradahs sehdeschana, kur zaurfkatija administratiw-fohdito leetas, generalis lika raksta pašneedseju aizinaht peenemfchanas-istabā. Šeh waizahs, kas winam par swarigu leetu, sweschais iswilka is kabatas rewolweri un isfchahwa us ministera palihgu. Šhis fchahweens, par laimi, nepadarija nekahdas fchahdes generalim Tšherewinam, kas nu pats rewolweri atfita atpakal un lika laundari apzeetinaht. Pee isklaušchinaschanas fchis isteiza, ka efoht Grodnas gubernas muišchneeks Nikolajs Sankowētis un abrauzis us Pehterburgu preekfch kahdahm deenahm is Morschanskas, kōhpā ar maspilkoni Melnikowu, kas tur stahwoht polizejas usraudfchana, deht nauoas jahdsfibaš. Pehz Sankowska isteikumem bij jadohmā, ka Melnikowam jafina noseeguma nodohms un ka generalim pašneegta wehstule no wina šarastita. Tamdeht nahfōschā nakti ari Melnikows tika apzeetinahts. — Par Sankowski dohd „Now. Wremja“ fchahdas siņas: Noseedsneeks ir reetruna gubernu behrns, Pohlu muišchneeks, agral bagats, bet, fawu mantu isfchkehrdis, tas metahs us wifadeem fchwindekeem, un beidsoht kahdā pilfehstā usnehma buseti. Wifa fchi fchwindeleschana wimu noweda galejā nabadsibā, tā ka winam gandrihs nebij wairš eepeljams fawu dshwibu uštureht. Wifsch apnehmahs feni nonahwetees. Bet fchini brihdi pee wina radahs kahds wihrs, kas stahweja polizejas usraudfiba. Tas fahka wimu peerumahht, kamdeht lai feni nonahwetohs, kad zitu nonahwedams waroh. Few eeguht „politifka noseedsneeka“ flawu, waroht few eemantoht wahrdu, kas tikschoht daudfmahts wifa pašaulē. Zilweks, kam neka naw ko saudeht, bet kas zaur noseedsibu til wareja wehl ko pelniht, likahs peerumatees; dabuja rewolweri un — isdarija fawu usdewumu. Tahdas ir rumas, kas pa pilfehstu dsirdamas par fcho zilweku. — „S. Peterb. Wedom.“ raksta par wimu: Sankowētis ir kahdus 28 gadus wezs un peeder pee fatolu tizibas. Bahlu feiju, fliftā un netihra apgehribā, noguris zaur nekahrtigu dshwi un lipigu flimibu, wifsch it gaischi rahda panihkufcha klaidona bildi. Sawā laikā wifsch ir deenejis par fawwatneeku, bijis par wolontaru Herzegowinā, fchwindlers sweschā deeneštā, komifionars Kreewijas daschās malās, un beidsoht teatera-bufetes turetajs Morschanskā. — **Projekts par Baltijas semneeku teesu reorganizaciju,** kā „Boradoks“ sino, efoht no teesu- un eefschleetu ministerejahm un Keisara Majestetes kanzelejas 2. nodahas jau zaurfkatihhts un tikschoht fchiniš deenās nodohs walstš-

padohmei. Projekts fastahwoht: 1) is nofazijuma par aprinka-preekfch-neekeem; 2) is pagasta-teefas likuma; 3) is preekfchraksteem par minetā nofazijuma un likuma eewefchanu. — Keisara Majestete 27. Oktoberi apstiprinajis walstš-padohmes nolehmmumu, ka wehl par 6 milj. rublu jakal fihka sudraba nauda, no 48. prohweš, bes tahs, kas jau iskalta tai pašchā daudsumā pehz Wisangstaki 28. Maijā 1880. g. apstiprinatā walstš-dohmes nolehmmuma. — **Finanzu-ministerijai** eefneegta luhgšchana no wairaf grahamtu-fehjeem, lai us eefetahm grahmatahm, kas is ahrfemeem teek eewestas, usliktu muihu. Finanzu-ministeris nehmis fcho leetu apspreechana. — **Finanzu-ministerija** zaur ihpašchu komifiju isstrahdahts projekts preekfch kredita apgadafchanas semneekeem, — ihpašchi preekfch leelaku muišchu pirkfchanaš, deht isdalifchanas starp semneeku lohzekeem. Tahdas muišchas wispirms tikschoht pirktas gubernas, kas plahnaht apdshwotās. — **Wisangstaki pawehlehts** gubernas awises atswabinaht no zensuras; par wirahtm atbild gubernatori. Privat-awises stahw apafsch wihze-gubernatoru zensuras, kur naw ihpašchu zensoru. — **Grahfs Kaluoki** 17. Nowemberi atwadajahs no Keisara Majestetes. — **Preekfch krohneschanas-fwehtkeem,** kā „Rusl. Wedom.“ dsirdeju-fchas, ahrfemēs tikufchi nopirkti 15 pahri sneegbaltu firgu.

Jelgawa. Pilfehstas-weetneeku fapulze fawā sehdeschana 19. Nowemberi fch. g. nolikufi fchahdus terminus preekfch jauno pilfehstas-weetneeku wehlefchanas: preekfch 3. klases — 10. un 11. Dezemberi; 2. klases — 16. un 17. Dezemberi, un preekfch 1. klases — 21. un 22. Dezemberi. — **Jelgawas Lucas'a grahamtu-pahredohtawas** tagadejais ihpašchneeks G. Behre 16. (28.) Nowemberi Hamburgā nomiris. — **Jelgawas pilfehstas ihpaščhums,** kā tagad isrehlinahts, pee tagadejajs waldeš ezelfchanas 1878. gadā bijis 277 tuhft. 835 rubtu wehrtibā, bet 1. Janwari 1881. gadā bijis pee-audstis jau us 536 tuhft. 327 rubt, t. i. pilfehstas manta eefsch ne pilneem 3 gadeem ir palikufi gandrihs ohttit leela, nekā agral bij, wezam pilfehstas magistratam waldoht.

No Wiskalmuišchas, pee Jelgawas. Šchi pagasta Dreimanu mahju fainneeze 12. Nowemberi, plkst. 2ds pehz pusdeenās, fuhitija fawus diwi behrnus, dehlinu 3 gadus un meiteni 6 gadus wezus, ganam aifneš palounadfi. Bet tee wairš nepahnahkufchi. Ari gans, wehlaht lohpus mahjās pahrdshdams, nesinaja neka no teem stahstihht. Mahte ar dascheem mahju eefshwotajeem un wehlaht ari mahjās pahrbraukufchais tehws, lukturi aifdedfinajis, steidsahs us ganibu tuwumā efofcho meshu; mekle un aurre rudens tumfchā nakti, bet nekas ne-atbild. Tikai dsirdama breefmigā kohlu fchahfchana un auksto wehju gaudofchana. Mekletaji skreen, gan jahfchus, gan kahjahm, us wifahm pufehm; famekle lihds pulksten 12eem nakti, — bet wifš welti. — Mahte til-ko preekfch mas deenahm no wahjibas-gultas preechlu-fees, un nu no peekufchanas un schehlumeem pawifam pagurft. Tumfiba un wehja breefmigā krahfchana nekauj nedf pa desmit kohlu tahlumā ne redseht, ne dsirdeht. Lai gan ar firds-fahpehm, bet no mek-

Basnizas un fkolhas sinas.

Weens Kungs, weena Kristiba, weena Iiziba.

Rahditajs: Sinas. Ij Berdjankas aprinka 2c. Baukas Pilsnuišas pagasta 2c. Preefch em. Bihbeles beedribas 2c. Preefch palihdsibas-lahdes 2c. Preefch mihones 2c. Zeen. Neandera mahzitajam. Mifiones-lapa.

Sinas.

Ij Talseem „B. W.“ fino, ka ohtrdeen, 10. Nowemberi, tur eefwehtihis Lihbaju fkolhas-nams un 15. Nowemberi Balgales jaunusbuhwetais diwtahschu fkolhas-nams, stalta muhra ehka, wisstaltaka wifa aprinki. Pee pirmahs strahdajohit fkolhotajs Berlau Egs (fenaf Talfos), pee ohtrahs fenakais Lihwes-Behrjes fkolhotajs A. Peterfon Kungs.

No Walmeeras „B. W.“ raksta, ka Walmeermuišas Elisabetes-fkolhas fkolhotajs J. Uhdra Kungs 10. Nowemberi fwinejis famus 25-gadu amata-swehtkus. Gawilneekam tikufchas parahditas daschadas pagohdinashanas un apfweizinaschanas, gan no fkolhu-waldes pufes, gan no draugeem un bijufcheem fkolheneem.

No Weetalwas. Nopeetni dsird runajam, ka us zitu draudsi ja-irakstahs. Ka dsird, dasch jau fanehmis no mahzitaja atlaischamo fihmi.

Weetalwas draudses-fkolha fhogad ta pahrpildita, ka nekad agrakos gaddos naw bijis. Tas issklaidrojams zaur to, ka winai laba flawa wifa muhsu aplahrtne. Zo ne ween schihs draudses behrni atrohdt te freetni wefeligu dsihwes baribu, bet pat tahlumneeki, ne masā flaitā. Un naw leedsams, ka te strahda nopeetni un ar sekmi trihs freetni fkolhotaji par swehtibu wifai draudsei un aplahrtnei.

No Puses draudses. Ar prezigu firdi esmu schini gadā lasitajeem pasinojis, ka Deews mums dewa labu dwehseles-ganu. Bet nu manim ar asarahm jasino, ka Deews muhsu, no wifem mihloto un zeenito mahzitaju ar gruhtu flimibu ir peemellesis, ta ka mahzitajam waijadseja muhs atstahit un eet us ahrsemehm ahrstetees. — Muhsu firdis ir mahzitaja aiseeschanas deht lohti behdigas. Tiklihdif ka muhsu zeen. mahzitajs tapa draudse ewests, winsch usaizinaja muhs fl lotajus pee wina nahit diwi reis mehnesi un lihds ar winu apspreeft par fkolhas un draudses usplaukshanu. It ihpafchi mehš fabrikir, ki lohti pehz wina schehlojamees, jo kas nu pee mums nahs diwi mehnesi Deewa-wahrdus fludinahrt? Mehš tikai wehl waram eprezinatees ar teem Deewa-wahrdeem, ko muhsu zeen. mahzitajs 11. Septemberi mums fludinaja, pasflubinadams, lai dsenamees pehz Deewa walstibas un wina taifnibas, tad Deews muhs ari laizigi swehtihis. Mehš wifl luhdsamees, ka Deews mums atkal atdohtu muhsu mihlo mahzitaju: „Peefauz mani behdu laika, tad es tew gribu palihdsieht un tew buhs man gohdinahrt. H. Girschberg.“

Igaunu Aleksandera-fkolhas kapitals, ka is „Gesti Postimees'a“ issfludinatahs kwihthes redsams, no 1. Augusta lihds 2. Nowemberim pawairojees ar 2232 rubl. 1¹/₄ kap., ta ka wifs kapitals mineta deena bijis 62 tuhstf. 577 rubl. 41³/₄ kap.

Ij Berdjankas aprinka, Ddesas gubernā.

Lairakstis „Herolds“ ir nodrukajis rakstu is Kreemu awises „Westnik Jevropi“, fazeretu no barona v. Korffa par augschmineto aprinki ar tahdu wirakstu: „Tautas fkolha aprinka semstwas rohtās, kas tikai no semneekem pastahw.“ „Herolds“ faka: minehts raksts mums pasino pawifam zitu ko, nekā to, ko mehš lihds schim efam radufchi dsirdeht lairakstos par muhsu walsts eefschgubernahm. Schis apraksts stahda mums dsihwu un stipru kohpdarboschanohs preefcha, kas ir sinajusi uswareht wifus zekā stahwoschus kawektus. Pee ismetleschanas, kamdeht ihpafchi scheitan tautas isgihitiba tik wareni usplaukst un wifās zitās walsts datās ta tik wahjus jo wahjus fohtus sper, mehš nahkam ari wehl pee ta eewehrojuma, ka turenēs buhschana nemaj naw tahda, kas tautas fkolhas augshanu weizina.

Zo kamehr wifās zitās Kreewijas walsts datās muischneeki mahzibas un ihpafchuma sinā nem pahrswaru pee semstwas, jeb gubernu un aprinka kohpwaldes, kamehr te mehš atrohdam aprinka semstwu,

kas tik ween no semneekem pastahw, un schai waldei ir tahds pulks tautas- jeb lauschu fkolhu, ka to neweens aprinkis newar usrahdiht wifa plafcha walsti.

Preefch simts gadeem wehl nemaj nepeedereja schi Mowas juhros preekraste Kreewijas walstij, un preefch 40 gadeem Berdjankas aprinka pawifam wehl nebij, jo Berdjankas pilsehtu tikai dibinaja 1835. gadā un winaš aprinki ar tahdu paschu nosaufumu 1842. gadā, — un tagad ir jau schai pilsehtai, lai gan ta atrohdahs pee laba tirgochanas zela, wairaf ka 20 tuhstf. eedshwotaju, un aprinki pascha ir wairaf tahdas apdshwotas weetas, kas 5 un 10 tuhstf. eedshwotaju usrahda. Schi aprinka semstwa ustura us sawu rehkinumu 92 lauschu fkolhas un dohd wehl 7 zitahm fkolhahm wifadi palihdsibu; pee schihm wehl japeekaita 63 Wahzu fkolhas eefch 63 Wahzu kolonijahm, ta ka tad mineta aprinka pareisi eegrohstto fkolhu flaitis atfneedi to eewehrojamo flaitli 162; tahdu flaitu weena aprinki ar 746 tuhstf. 484 defetinahm semes un 200 tuhstf. eedshwotajeem reti fur zitur atradihs. Schihs fkolhas apmekle 9 tuhstf. fkolhas-behrnu, tiklab puifeni, ka ari meitenes, no kureem 2 tuhstf. Wahzu kolonistu behrni ja-atskaita. No semstwas eenemshchanahm un isdohshchanahm, kuras fneedsahs lihds 237 tuhstf. 274 rubteem, teef isdohst preefch fkolhahm 73 tuhstf. 868 rubl. un no scheem preefch tautas fkolhahm ween 55 tuhstf. 228 rubl. Bet tas wehl naw wifs; Kreemu un Bulgaru fahdschu draudses isdohd wehl par gadu 10 tuhstf. 426 rubtus preefch fkolhu fulaineem, preefch flituma un apgaismoschanas; 32 tuhstf. 93 rubl. isleetā Wahzu kolonisti us sawu fkolhu uftureschahu, ta ka wifa Berdjankas aprinka semneeki ar tirgotaju lahrtu kohpā isleetā gandrifs 100 tuhstf. rublu preefch tautas fkolhahm ween. No tam dasch dohmahs, ka schi aprinka semstwas kafe ir tulshota, — bet ne buht nē; jo winai wehl arweenu ir 125 tuhstf. reserwes-kapitals. Ta tad no wifa ta mehš redsam, ka turenēs semneeki ir turigi laudis, jo aprinka semstwa, ka jau fazijahm, fastahw tik ween no semneekem. Wifa aprinki ir tik weens weenigs leelaks muischas ihpafchneeks, Towbitfcha Egs, kas jau 10 gadus aprinka semstwa ispilda preefchfehdetaja amatu un kuzam pee fkolhu weifschanas ir lohti leels nopelns. Wifa aprinki ir tik 1¹/₃₃ data semes privat-ihpafchneeku rohtās, tahs zitas 671 tuhstf. 935 defetinas ir draudses seme un tamdeht semneeku rohtās, kamehr zitas Kreewijas walsts datās dalahs muischu ihpafchneeki ar semneekem us pusi semes leelumā. Berdjankas aprinka Kreemu fahdschās nahf us katru wihreescha galwu 5⁹/₁₀ defetinas semes, bet turpretim pee fwefcheem, ka eenahzejeem, 11¹/₁₀ defetinas. Bulgaru kolonisti (lahdi 13 tuhstf. 148 zilweki) ir labaf pahrtikuschi, nekā Wahzu kolonisti (lahdi 12 tuhstf. 418 zilweki). Wahzu mahju buhschanai ir tikai 34 defetinas, kamehr Bulgaru mahju buhschanai ir 50 defetinas. Bulgari maksā par defetinu 1 rubli 26 kap., Kreemi 1 rubli 35 kap. un Wahzi 1 rubli 78 kap. Lai nu gan Bulgareem ir wairaf semes un par to maksā masaf nekā Kreemi, tad tomehr Kreemi, falihdsinoht ar ziteem walsts eedshwotajeem, atrohnahs labakā buhschanā.

Wahzi paschi no sawas draudses kafes ustur sawas fkolhas un par sawu semi maksā jo wairaf. — Ihpafchu turibu mehš atrohdam pee Molokaneem, kuru leels fchaklums un eewehrojama tikumiba winus nemaj aif Wahzeem nenostahda, bet teem blakus, un zaur to winu fahdschas, falihdsinoht ar zitahm Kreemu fahdschahm, ir ka masas pilsehtas.

Schi teizamā Berdjankas aprinka semstwas darboschanahs, ihpafchi ka wina fkolhas weizina, nahf wiswairaf no tam, ka kolonisti labaf sagatawoti kerahs pee leetas flahit un tamdeht leetas labakā isprafchanā walda un wada semes waijadshbas jo labi. Schee Bulgaru un Wahzu kolonisti bij politikas kohpdarboschanā pee-audsinati zaur sawu fenalahs tehwijas kulturu, no kuras wini atnahza, un ta tad war jo sekmi strahdaht apafsch sawas jaunahs tehwijas paschwaldibas likumeem. Preefch Berdjankas aprinka kolonisteem bij semstwas eeweschana tahlaks un pasihstams zefsch paschwaldibas sinā, kamehr semstwa daudshs zitās walsts datās wehl naw ta warejusi atrast augligu semi un stipru pamatu.

Pee Wahju kolonijahm jau pastahw tas likums preeksch 40 ga-geem, ka katram behrnam ja-apmekle ffolhla un par katru nokawetu ffolhlas deenu jamakfa 3 kap. Schee eenahzeji, Bulgari un Wahzi, ir Kreewu semneekem lohti laba preekschihme ffolhlas fina.

1868. gada bij Berdjanskas aprinka 150 fahdschahm — kolonijas te naw lihds flaititas — tikai 13 ffolhlas, kuras pa leelakai dakai til bij us papihra usrakstitas, bet pateesiba wimu truhla, un no grahmatas usdohsteem ffolhlas-behrneem daschu reisi bij tikai 3 behrni ffolhla. Bet tas eeradums pee Berdjanskas aprinka semes aistahwu leelakahs dalas, — un schee bij kolonisti, — lai katra fahdscha buhtu weena ffolhla, nahza jau pirmā semstwas fapulze 1866. gada fawā pilnā spehka, tas ir, tika atsihts par waijadfigu. Kaut gan semstwai naudas nebij, tad ta tomehr tizeja, ka winai pilna teesiba un peenahkums — tautas isglibtibas weizinaschanu ne-atlikt us to laiku, kur winas kafes buhs pilnas, bet to tuhliit usfahkt, un tamdeht aishnehma naudu pret 6 procentem, lai par scho waretu aprinka-fflohla 50 brihw-fflohlas-behrnus ismahzihht par ffolhlotajem; no scheem beidsa 1871. gada 15 fawas mahzibas. Schis bij pirmas ffolhlotaju pulzinsch. 1867. gada nospreeda ffolhlahm fneegt par palihdsibu 1500 rublu. 1869. gada apnehmahs schi pati walde us fawu rehkinumu ustructureht wifas aprinka tautas ffolhlas; wina atwehra tuhda 30 jaunās ffolhlas un nospreeda doht katram ffolhlotajam 300 rublu par gadu. Ar to wehl nebij meera, ka til ween ffolhlas paschas un wimu ahrihu buhschanu nodibinaja, bet gribedama mahzibu paschu zelt un weizinaht, schi aprinka semstwa fafauza 1871. gada wifus aprinka ffolhlotajus us ffolhlotaju fapulzi, usnemdamahs wifas isdohschanas us fewi, un — zaur schis pirmahs fapulzes wahju panahkumu nelikahs wis nobaiditees, bet nahfloscha gada tohs fafauza no jauna. Kad ari ohtra fapulze palika bes kahda eewehrojama panahkuma, tad jau toreis schi aprinka semstwa, kura jau 26 tuhst. 525 rublus par gadu us ffolhlahm isdewa, bij to affinusi par waijadfigu, dibinaht kreetnu ffolhlu pahraudschichanu un tamdeht luhdsa augsto waldischanu, lai par scho aprinki eezet no fawas puses ffolhlu inspektori jeb pahrluhku. 1877. gada waldischana scho luhgschanu paklausija. Bet tee abi lungi, kas scho weetu weens pehz ohtra lihds 1881. gadam ispildija, ka to barons v. Korff peerahda, naw wis ffolhlas buhschanu weizinajuschi, bet to masak eewehrodami kawejusch. 1873. gada bij baronam v. Korff, ka augshoja raksta fazeretajam, eespehjams par schi aprinka ffolhlas buhschanu pahrliezinattees, jo winsch bij no Berdjanskas aprinka semstwas usajizinahts, lai winas ffolhlas pahrluhkotu, un bij tad ari 17 ffolhlas bijis.

Tani pascha gada ir wehl islaistas diwi instrukcijas, kuras ffolhlas lohti weizinaja: weena weetigais ffolhlas padohmneeks noteiza ffolhlas laiku un kahdas ffolhlas-grahmatas janem un ohtra semstwa pawehleja ffolhlas eesahkumu un ffolhlas beigas un ischkihra zitas wehra leekamas waijadfibas. Scho semstwas nodarboschanohs pee ffolhlahm redsedami, ari paschi semneeki fahka ruhpetees par ffolhlahm, ta ka fahdschu draudses semstwu ar luhgschanahm apkehwa, lai til ffolhlas pee wineem dibinajohht. Us tahdu luhgschanu 1875. gada ween atwehra 19 jaunās ffolhlas.

Tahda fina tad ari nemas newar brihnetees, ka Berdjanskas aprinki ffolhlu flaitis ir tik ahtri peenehnees. 1869. gada tur bij tikai 12 lauschu ffolhlu ar 743 ffolhlas-behrneem, 1880. gada jau 92 ffolhlas ar gandrihs 10 reis til leelu ffolhlas-behrnu flaitu. Par to ari semstwas ffolhlas isdohschanas auga ta, ka 11 gadu laikā tahs palika 14 reis leelakas, prohti no 3 tuhst. 766 rubl. lihds 55 tuhst. 228 rubl.

Semstwa til tur ffolhlas atwer, kur draudse fewim ustaisa ihpaschu ffolhlas mahju; schis teek taisitas ar diwi gaischahm ffolhlas istabahm, kas katra usnem 60 ffolhlas-behrnus. Ffolhlotaja apgahdaschanu jeb ustructurechanu usnem tad semstwa, dohd ffolhlai waijadfigahs mahzibas leetas un biblioteku, un, ja pagehr, ari ffolhlas nama buhwes plahnu, bes kahdas peemakfas. Lihds schim tikai ir peezas ffolhlas wehl zitas ruhmes, tahs zitas 87 preeksch tam usbuhwetās ffolhlas mahjas; 52 ir usmuhretas no keegeleem. No teem 109 ffolhlotajem — 26 ffolhlotajas dabuhn masaku algu — naw neweena pascha, kam buhtu masak ka 300 rublu par gadu, pee brihwa mahjoka; betpuse no wineem dabuhn wairak nekā 300 rublu; daschi dabuhn pat 600 lihds 800 rublu; jo pehz katrem 5 amata-gadeem is weens dabuhn 100 rublu par gadu pee lohnes flahht.

Schi aprinka semstwas puhliu panahkumus, pee kureem tas weenigais muishas ihpaschneeks Towbitscha kgs nem leelu dalibu, waram jo labaki redseht no scheem flaitkeem: 1869. gada bij us 133 wihreescheem weens ffolhlas-behrns, 1872. gada us 44 un 1880.

gada jau us 13 weens ffolhlas-behrns, ta ka, kad wifu ffolhlas gados esofchu sehnu flaitu peenem us 1/6 daku no wifa wihreeschu dsimuma jeb kahrtas, puse no wiseem teem, kas ffolhlu waretu apmekleht, to ari pateesi apmekle. Teescham eewehrojams flaitis, to mehns nekur zitur wifa Kreewija ne-atrohdam.

Sawa raksta beigās barons v. Korffa kgs dohd padohmu, lai schis aprinkis dibina tahlat isglitofschanas ffolhlas, kuras waretu tee behrni, kas fawu ffolhlas laiku pabeiguschi, lihds 17. dsihwes-gadam diwi reisas nedela tahs apmekledami, siiprinaht un pawairoht fawas eeguhtahs mahzibas. Ari schini fina lai deretu Berdjanskas aprinkis, tapat ka lauschu ffolhlu fina, ziteem walsts aprinkeem par labu preekschihmi!

Ta barons v. Korff raksta no Berdjanskas aprinka. Waj ari par muhsu mihsahm Baltijas gubernahm, ihpaschi par semneeku kahrtu, is kuras daschi daschu reisi par isglitibu peefleeds pilnu pasauli, ka ta jau esohht atfneegusi augstu pakahpeemu un warohht jau blakus stahtees Wakara-Giropas tautahm, warehs tapat rakstihht? Waj ari mehns, Balteeschi, newaresim nemt Berdjanskas aprinki dascha fina par preekschihmi? Sawas tagadejahs ffolhlas buhschanas falihdsimohht ar augshā minetahm — mums buhs japaleek dascha fina patumshā ehna. Ka isflatahs daschas draudses ar labprahtigo ffolhlas weizinaschanu? Waj wifur scho tautas dahrgako mantu, tas ir isglitibu, til spehzigi pabalsta, ka to eespehi un waijadsetu? Netizu wis! jo kur zeltos starp tahm dauds nedibinatahm fuhdsibahm ari til dauds dibinatu, ka par truhkstofschahm pagasta- un firspehles ffolhlahm, par nepeeteeko- schahm ffolhlas mahjahm, par truhkstofschu kreetnu mahzibas lihdslektu apgahdaschanu, par wahju meitemu glichtofchanu un par wahju jo wahju ffolhlotaju algu?! Gribu til scho beidsamo peemineht, ko jau daschreis zilaja un ar dasch-daschadeem tulfcheem padohmeem gribeja islihdseht, bet ffolhlotajus atstahja tikpat tulfchus un maises ruhpes nospeestus, ka tee preeksch tam bij.

G. K.

Bauskas Pilsmuishas pagasta = ffolhlas eeswehtischana.

Igu laiku, — wairak ka diwidemmit gadus, — schiejenes frohna pagasteem bij wiseem lohpa weens-weenigs ffolhlas-nams — „Griku ffolhla“ fahkta. Turflahht schi ffolhla nebij deewesin zil ruhmiha, wareja til kahdus 80 lihds 90 behrnus usnemt, un tomehr preeksch kahdeem 15 gadeem atpakat dohmaja, ka ar scho weenu ffolhlu peezeem frohna pagasteem ar kahdahm 180 mahjahm peetiktu. Sinams, ka leela attahhtuma deht wisi fawus behrnus schini pagasta-fflohla newareja raidiht. Ar jauneem ffolhlas-likumeem nahza ziti laiki, atgadijahs leelakas waijadfibas pehz ffolhlahm, ta tad preeksch 3 gadeem Pilsmuishas un Bauskas pilskunga pagasti atschkirohs no „Griku ffolhlas“ un eesahza lohpa ar Derpel-Mehmelmuishas un Latweeschu mahzitaja pagasteem few buhweht ihpaschu ffolhlas-namu, kahdu puswersti attahhtu no Bauskas pilschtas, pee Salatu leelzeta. Ffolhlas-namu buhweja diwi gadi. Ehla ir weentahschiga ar abos galos ohtrahschigahm gulamahm istabahm, no dedsinateem keegeleem kohfchi taisita. Nihht-deenwidus gala ir diwi ffolhlas-istabas ar pehz jaunakahs mohdes taisiteem ffolhlas-galdeem. Itweena gutama istaba ir 30 gultas preeksch ffolhleneem un ffolhneezehm. Sehneem un meite-nehm ir katrem fawā ihpascha ehdamā istaba. Turpmak pagasti ari grib ihpaschu istabu preeksch masgahschanahs taisiht. Pagasteem ffolhlas-nams maksā 7 tuhst rublu. Jaleezina, ka ffolhlas-nams ir deews-gan labs un derigs. Kad jau isgahjuscha rudeni ffolhlas-nams bij puslihds gataws, pagasti fahka melieht derigu ffolhlotaju. Iszehlahs diwi partijas; weena gribeja weenu, ohtra — ohtru. Ubi bij labi. Ffolhlas komisija buhtu ar abeem bijusi meera. Wispehdigi weens no kandiateem pats atteizahs un nu pagasti iswehleja pawisam zitu, Skuijas kgu, kas lihds schim bij Sentend bijis par ffolhlotaju un ehrgelneeku. Nu, ka rahdahs, buhs meers mahjas. Lai Deews palihds jaunajam ffolhlotajam jaunā, plashā darba-laukā! — 8. Oktoberi pehz beigtas deewakalposchanas Bauskas zeen. mahzitajs Seilera kgs eeswehtija jauno ffolhlas-namu. Eeswehtischanas jauko runu zeen. mahzitajs dibinaja us apustuka Pahwila wahrdeem, rakstiteem Korinteescheem (1 Korint. 3, 11.—15.), un pasklubinaja jauno ffolhlotaju. pats fewi, pagasta-waldes un behrnu wezakus — behrnu audsinaschanu un mahzischanu dibinaht us to weenigo grunti, kas ir Jesus Kristus. Lai wisi gahdatu, ka schini namā tiktu uistaisihts selts, fudrabs un dahrgi akmeni, bet ne kohks, feens un falmi. Lai is schi ffolhlas-nama isetu behrni ne ween ar peepilditahm galwahm, bet ari ar pee-

pilditahm firdihm. Lai tee schè ne ween mahzitohs laizigas sinatnibas, kas ari derigas, bet ihpafchi deewabihjaschanu; tad behrnu wezaki swehtifchoht to stundinu, fur sawus behrnus schini skohlà nodewufchi.

Zeen. runatajs ari pateizahs pagasta-waldehm, wifseem pagasteem un skohlàs preekschneefseem, kas wifì pee schi skohlàs-nama ustaitfichanas pubhejuschees. Beidsiht wehl tapa peeminehts, ka Bauskas draudsei waijadsetu — ja wifì pagasti nu buhs few skohlàs-namus ustaitfijufchi — gahdaht, ka ta teef pati pee sawa Deewa-nama. Zeen. mahzitaja sinafchanà jau esohht preeksch jaunahs Latweefchu basnizas buhwes 6 tuhst. 500 rublu. Ja tikai gribam, waram dauds ko eespeht. Beidsiht wehl Bauskas Latweefchu dseedataji dseedaja us balfim 23. Dahw. ds., un tà tas jaukais brihtinsch beidsahs. Jaunajà skohlà jau wairak kà fimts behrnu peerakfitti. J. K.

Breeksch ew. Bihbeles beedribas fanehma:

No Semites draudses 3 rubl. 46 kap.; no Randawas dr. 30 rubl.; no Bahrtas dr. 11 rubl.; no Kalnamuischas dr. 3 rubl.; no Wezumuischas dr. 7 rubl.; no Lestenes dr. 7 rubl.; no Zelmeneeku dr. 3 rubl. 56¹/₂ kap.; no Dignajas dr. 4 rubl. 25 kap.; no Birses reform. dr. 3 rubl., — kohpà 27 rubl. 72¹/₂ kap.

Direktors: C. von Firds.

Breeksch palihdsibas-lahdes fanehma:

No Salgales draudses 30 rubl. 64 kap.; no Talsu dr. 26 rubl.; no Dalbas dr. 8 rubl.; no Wezumuischas dr. 10 rubl.; no Klhwesmuischas dr. 5 rubl.; no Tukuma Wahju dr. par 1880. g. 20 rubl., — kohpà 99 rubl. 64 kap. Direktors: C. von Firds.

Breeksch misiones fanehma:

No Tukuma Latw. draudses 25 rubl.; no Wentspils dr. 20 rubl.; no Kabiles dr., plaujamòs swehtkòs, 14 rubl. 72 kap.

K. Kaeder.

Zeen. Neandera mahzitajam,

kas aigahja no Walles us Salgali.

Mu Tu, mihlais, wezais ganin, —
Efi no mums atskihrees.

Mehs Tew garà rohkas fneedsam, —
Tewi firdi aptampjam.

Zebfchu ari no mums schkihrees,
Garà tomehrt pee mums ef, —
Sawà starpà peeminefim,
Sawàs firdis eeflehqim.

Chргеles ar fkanahm balfim,
Tohrnis, kas us debefs rahd',
Peemina mums paliks dahrgà,
Lihdi pat muhscha wakaram.

Daschu pasudufchu dehlu
Tehwam namà pahrwedis;
Jfalkufchus behdu-laudis
Meelojs, preakà stahdijis.

Atraitnes un bahrenifchus,
Skumigus un raudofchus
Jesus wahrda meerinajis!
Jesus pehdàs wadijis. —

Sanem pateizibas wahrduš
No mums skumjeem, behdigeem!
Deews lai Tewim atmakfatu
Behrnu-behrnu dšimumà!

Deews lai swehti selta graudus,
No Salgalè isfehfi,
Ka tee nestu dšihwus auglus
Debefs-Tehwa walstibai.

Mihlestibà dšihwojuschi,
Mihlestibà schkihruschees;
Mihlestibà eemantofsi
Gohda krohni — debefis.

C. L—se.

M i s i o n e s l a p a.

Swangeliskà bihbeles-beedriba Kreewu-semè.

2. Behtr. 1, 19.: Mums ir jo stipris praweefchu wahrds, un juhs dareet labi, to wehrà nemdami, it kà swezi, kas spihd tumfchà weetà, teekams deena aust un rihta-swaigsne uslez juhfu firdis.

Pee eefchikigahs misiones darba peekriht ari bihbeles-beedribas darbs, kas par to gahdà, ka bihbeles par lehtako zenu teef apgahdantas un islaistas starp wifahm pafaules tautahm. Swangeliskà bihbeles-beedriba Kreewu-semè schai gadà 14. Merzà swehtija sawas selta-kahjas. Latweefchu Swangelijuma draudses lohzeekem, kas zaur schihš beedribas publineem ari dauds laba baudiufchi, tizu, ka patiks, kad wineem schinis rindinàs pasneegs par scho bihbeles-beedribu swas, kà wina zehlusfees un ko wina igahjuschòs 50 gaddòs pastrahdajufi.

Muhju Swangeliskà bihbeles-beedriba naw wis ta pirmakà, kas zehlusfees Kreewu-semè; preeksch winas jau pastahweja no 1812. gada: „Behterburgas bihbeles-beedriba“. Winas eefahkums bij schis: „Britteefchu- un ahrseemes bihbeles-beedriba“, zehlusfees 1802. gadà Londonè, isfuhtija sawus strahdneekus pa wifahm kristitahm semehm, wifus laudis mohdinahht, lai rohku leef klahht pee ta darba. Weens no scheem, ruhpiigais Paterfons, nahza aridsan us Behterburgu, pehz zilwefu dohmahm gan nepeenemigà laikà, jo winafch atnahza Behterburgà tai laikà, kad Napoleons tas Pirmais ar saweem kara-spehkeem Kreewu-semè eelaufees gahja pret Mafkawu. Bet Deewa dohmas naw zilwefu dohmas. Paterfonam isdewahs Keisara Aleksandera ta Pirmà prahtu us to greest, ka winam patika atwehleht ari Kreewu-semè dibinaht bihbeles-beedribu. 6. Dezemberi 1812. gadà, — tai paschà deenà, kad Napoleons, sawa kara-spehka fadragatahs drupas pametis Witnà, dewahs us behgichanu un Aleksanders taifijahs no Behterburgas tam ba hrgam eenaidneekam pakaf dšihtees. — Aleksanders parakfittija sawu Keisa ra wahrdu: „tam tà buhs notift“ apakfch Behterburgas bihbeles-beedribas statuteem. Nekad nekahda bihbeles-beedriba

naw tik dedfigi fahkufi strahdaht, kà Behterburgas bihbeles-beedriba. No tahm breefmigahm uguns-leefmahm, kas Mafkawu bij pelnòs metu-fchas, zehlahs dširkstelite un eededfinaja Behterburgà uguni, kam bij jafpihd zaur wifu Kreewu-semi. Ta sweze fahka spihdeht tumfchà weetà. Ahtrumà bihbeles-beedribas wehfmefchi zaurstaigaja wifas Kreewu-semes malas, no Baltahs lihds Melnai juhrai, no Baltijas juhras krasteem lihds Lenas upes ledus krasteem un Riachtas tirgeem, fur Kreewi ar Aihneefcheem prezi mihj, lihds Nertschinskas kalna-razejeem un Astrachanas kuptfcheem; wifas kauschu kahrtas, no seemaspils lihds semakai buhdinai, mohdinajahs garà, rohku peelikt pee ta swehtà darba. Bet tas darbs, kas tik jauki fahzees, tikpat ahtri nobeidsahs, it kà nakts-salna pawafarà breedufchus pumpurus nopluzina. 1824. gadà firda Galizina weetà, kas lihds schim ar ruhpiigu firdi to darbu bij wadijis, Behterburgas metropolits Serawins tapa eezelts par bihbeles-beedribas presidentu; 12. Aprili 1826. gadà tapa pawehlehts, ka wifseem beedribas darbeem ja-apstahjahs. Wifì beedribas lohzeeki bij kà fatreekti, kamehr parahdijahs, ka Keisars nebij gribejis ari Swangelijuma tizigeem to darbu pawifam aillegt. Us winu luhgichanu apakfch deewabihjigà firda Kahrla Kieven preekschfehdeschanas komiteja tapa eezelta, kas no 1827.—1831. g. fastahdija jaunàs statutes preeksch „Swangeliskahs bihbeles-beedribas“. Schihš statutes 14. Merzà 1831. g. Wisangstakt tapa apstiprinatas.

Behz schihm statutehm Swangeliskai bihbeles-beedribai Behterburgà ir galwas-komiteja, kurai par preekschfehdeetajeem bijufchi lihds schim: pirmais firds Kahrlis Kieven, no 1831.—1845. g.; ohtris barons Georg von Meyendorf, no 1845.—1878. g., un treschais Gregors von Helmersen, no 1878. g. lihds schodeen; un tagad 16 dalas-komitejas: 1) Rihgà no 1827. g.; 2) Kursemè no 1827. g.; 3) Igaumu-semè no 1827. g.; 4) Arensburgà, Sahmu falà, no 1827. g.; 5) Molotfchnà, Kreewu-semes deenas-widù, no 1827. g.; 6) Tehrpata no 1832. g.; 7) Mafkawà no 1832. g.; 8) schi pus Wolgas no 1837. g.; 9) Narwà no 1839. g.; 10) Hochstade,

Kreewu-femes deenas-widū, no 1845. g.; 11) Odesā no 1845. g.; 12) Pehterburgā no 1846. g.; 13) Charlowā no 1846. g.; 14) Baratajewkā no 1854. g.; 15) Besarabijā no 1868. g.; 16) Winpus Wolgas no 1869. g., ar leelu pulku palihga-komitejahm ihpafchās kīrpehlēs.

¶ Pehz statutehm galwas-komitejas usdewums ir, par to gahdaht, ka bihbele teel islaista starp wīseem Ewangelijuma tizigeem Kreewu walsti. 39 tuhst. 495 grahmatas, ir bihbeles un jaunahs deribas, farakstītas 11 walodās (Bahzu-, Bīnu-, Nehwales-Źgaunu-, Tehr-patas-Źgaunu-, Latweefchu-, Latīniskā-, Angleefchu-, Holandeeefchu-, Dahnu-, Sweedru- un Frantschu walodās), kas bij atlikufchahs tahm datas-komitejahm pehz 1826. gada, winai tapa nodohstas. Tais is-gahjuschōs 50 gadōs wina isdalijufi 945 tuhst. 831 grahmatu. Tahs grahmatas wina nem no Kaufteina bihbeles-beedribas Bahzsemē; bet preefch Źgauneem un Latweefcheem bihbeles pafchaj ja-apgahdā, jo fchais walodās Bahzsemes beedribai naw nekahdas grahmatas. Preefch fchihm walodahm tahs plahtes no Briteefchu bihbeles-beedribas Kreewu bihbeles-beedribai tika dahwinatas nezif ilgi preefch winas isnihzinafchanas, un Ewangelistai bihbeles-beedribai, kad fchi tapa eezelta, atdohtas; bet kad winas jau bij ar laiku dikti nodilufchās, tad winas bij jafakause un jaunās plahtes ja-isleij; turklaht ari ta waloda preefch fchihm plahthim no jauna tika pahrlabota. No fawa dibinafchanas laika lihds fchim galwas-komiteja ir islaidufi 12 pahrfkatus par faweem darbeem, noturejufi weenu reisi bihbeles-fwehtkus Pehterburgā 1862. gadā, un 18. Junijā 1872. g. fawam presidentam Meyendorfam, kad fchis 25 gadus fcho amatu bij kohpis, par gohda-dahwanu pafneedsa fwehto luhgfchanu, farakstītu 108 Kreewu walstis tautu un eedfchwotaju walodās. Kapitāls, kas Ewangelistai bihbeles-beedribai peeder un no winas galwas-komitejas teel walidhts, no pahrdohstahm grahmatahm un beedru dahwanahm sakrahts, tagad pastahw 31 tuhst. 442 rublōs un 84 kapeikōs.

Datas-komitejas usdewums ir, bihbeles isdalihht un dahwanas falafihht; to naudu, kas winahm atleef pahrafi, winas eefuhhta galwas-komitejai, lai fchi atkal lehtaki tahs bihbeles waretu atlaist. Bet tahs palihga-komitejas tur winahm eet pee rohkas. Winas notura weetahm, ihpafchi Widsemē, bihbeles-fwehtkus, us kureem fanahf no zeemīnu draudsehm Deewa wahrdu mihkotaji, kohpā preezatees par bihbeles isplatifchanas darbu, un ari stiprinātees us to darbu, wehrā nemdami to, ka mums ir stipris praweefchu wahrds, kas spihd ka fweze tumfchā weetā.

¶ Papeefch Ewangeliska bihbeles-beedriba Kreewu-semē strahdaja weena pati, pehzal no ta laika, kad Keisars Alekanders tas Dhtris usnehma fawu waldischanu, winai zitas bihbeles-beedribas zehlahs par lihdsstrahdneezehm. Pirmā bij: Kreewu bihbeles-beedriba. Tuhst pehz tam, ka Keisars Alekanders II. wifahm fawahm tautahm fapludinaja brihwesību, 1863. gadā, septīni wihri, peeminedami to wahrdu Jahn. 8, 36.: „ja nu tas dehs juhs atfwabinahs, tad juhs tee-fcham buhfeet fwabadi“, fabeedrojahs, Deewa wahrdeem to zetu fatāfihht pee Kreewu tautas; weens no wineem bij Kreewu basnizas, diwi Lutera basnizas, trihs Reformatu basnizas, weens Hernhuteefchu braktu-draudses lohzeeki, bet wif wēenprahthigi garā, ka ta weenigā labā gana ganama-pulka lohzeeki. Sefchi gadus tee fawu darbu strahdajufchi flufumā; fchaj brihdi isdalijufchi 85 tuhst. 580 fwehtas grahmatas. Bet pehz 3 gadeem wini dohmaja mefleht walidibas apstiprinafchanu faweem darbeem. Bet fchi apstiprinafchana kawejahs atkal trihs gadus; wīseem wehl bij peemina pirmejais Kreewu bihbeles-beedribas ahtrais gals. Bet kad pats metropolitā teem bihbeles strahdneekem laipnigi pafpludinaja fawu fwehtifchanu, tad tahs fchaubigahs dohmas mitejahs un ta apstiprinafchana nonahza 1869. gadā. No ta laika pa 11 gadeem Kreewu bihbeles-beedriba ir isdalijufi 526 tuhst. 431 grahmatu, — pufi no tam, ko muhsu bihbeles-beedriba isdalijufi pa 50 gadeem; turklaht wina pee ta darba istehrejufi 89 tuhst. 252 rubl., un uftura 8 kolporterus, no kureem diwi ihpafchi preefch Sibirijas. Gan ja-apeezina, ka „Kreewu bihbeles-beedribas“ darba-lauks ir 25 reis leelaks nekā Ewangeliskahs bihbeles-beedribas, un ka wina pafneedsa Deewa wahrds tautahm, kas lihds fchim no Deewa wahrda mas ko finaja un nu ar to fahkusfchahs eepafihtees, pehz tam bij lohthi kahrigas; turpretim muhsu draudses, starp kurahm strahdā Ewangeliskā bihbeles-

beedriba, reti rohnahs kahds namē, tur bihbeles truhst. Tomehr jafpreefch pehz pateefibas, ka fchi beedriba lohthi strahdajufi.

Dhtra ir „Briteefchu un ahrsemes bihbeles-beedriba“; wina netur ween bihbeles-grahmatu krahhumus, tur ifkatris, kam wajjaga, war dabuht bihbeli pirkt, bet isfuhta fawus kolporterus, kas wifas malas zaur staigadami — peefneeds fawu dahrgo mantu wifahm mah-jahm. Tapehz wina ari no 1876.—79. g., pa fchetri gadeem, ir isdalijufi 1 milj. 417 tuhst. 332 grahmatas, prohti 4 reis tik dauds ka muhsu bihbeles-beedriba pa 50 gadeem. Wina gan nē, ka muhsu bihbeles-beedriba, pee Ewangeliskahs basnizas ween, bet ari starp Kreewu basnizas lohzeekem strahdā, bet kad tikai usluhko to grahmatu flaitlu, ko isdalijufi tais walodās ween, ko runā tik Ewangelijuma draudses lohzeeki, prohti 222 tuhst. 658 grahmatas, tad redsam, ka wina pa 4 gadeem zetorto dafu no tam isdalijufi, ko muhsu beedriba pa 50 gadeem. Drefchā ir Amerikaneefchu bihbeles-beedriba. Fchi beedriba, no Kristus un wina wahrda mihlestibas dshhta, pahr plato Atlantiskās juhru braufufi, fawu kahju fpehrufi us muhsu juhmalahm, ne tahku no Źgaunu-femes, no kuras pehdejs gads dafchahrt fazihts, ka bihbeles-grahmata atroh-nahs ifkatrā mahjā un tapehz ar bihbetu isdalifchanu fahf eet gau-fchaki, — Sahmu-falā, un tur fawus kolporterus fuhtidama pa wifahm fahdschahm un mahjahm, no 1876.—1879. g. isdalijufi 40 tuhst. 802 grahmatas. Turklaht wina ar fawahm dahwanahm Kreewu bihbeles-beedribai rohku stiprinajufi, kolporterus isfuhtihht par plato Sibiriju.

No fcho jaunako bihbeles-beedribu ruhpijahs un fekmigahs darb-fchanahs muhsu wezakajai bihbeles-beedribai buhtu janemahs mah-ziba, lai nepaleef winahm pakalā, bet waretu winahm lihds tezeht. Gan waretu faziht, kad tikai Deewa walstiba teel wairota zaur bihbeles isplatifchanu, tad weena alga, waj fchi waj wina beedriba to dara. Bet tas ja-atbild, ka pee Deewa walstibas kohpfchanas tik leels darbs, ka ne ween weenai, bet ari wifahm beedribahm tur darba nepeetruhhst un ka neweenam kreetnam darbneekam nepeeklahjahs atpakafkatitees, jeb fawu pohdu aprakt semē, bet rohku pee arlla list un ar fawu pohdu auglus dshht, lai waretu fawa Kunga preefchā pastahweht un atbildeht. Kad ir tainiba, ka muhsu Ewangelijuma draudses wairs naw truhkums pee bihbelem, lai tad muhsu bihbeles-beedriba apgahdā fewim atwehleschanu, tāpat ka tahs jaunakahs bihbeles-beedribas, Deewa wahrdu ari peedahwahht zitu basnizu un draudschu lohzeekem. Kreewu-semē wehl netruhhst tahdu tautu, kuru walodās wehl bihbele nerohnahs. Dhtra kahrtā, kad pateefi muhsu Baltijas draudses un ari Kreewu-femes pilsehtu draudses wairs netruhhst bihbetu un ja kahdahm wehl truhktu, to weegli war dabuht zaur fawu mahzitaju apgahdaschanu, un mums tapehz ihpafchu kolporteru newaijag, tad tomehr jaleef wehrā, ka Kreewu-semē us laukeem dshho isklidufchi dauds muhsu tizibas lohzeeku, kas pa fintu werstehm no klahakahs basnizas noht — bes Deewa wahrdeem paleef fwefchineeki fawai tizibai. Kad pee tah-deem, kas ka weentuki dshho starp fwefchas tizibas lohzeekem, muhsu bihbeles-beedriba isfuhtitu kolporterus ar bihbelem, tur mahzitaji reti tik war peetapt, tad wina dauds waretu palihdseht, ka fchē weentuli at-kaltaptu garā mohdinati un eefch fawas tizibas uftāfiti un stiprinati. Buhtu wajjadfīgis pee tam, ka tee kolporteri taptu islafiti no tahdeem wihreem, kas stipri stahw us flaidras Ewangelijuma tizibas pamateem; tad tee ari waretu to aiflaweht, ka no fwefchahm draudsehm isfuhtiti kolporteri winus garā nefajanz un wehl wairaf ne-atgreesch no winu draudses tizibas un peegreesch pee fawas tizibas. Tad tee pateefi stiprinatu tohs mahjohs un fchaubigohs.

Tahdus un wehl zitus labus padohmus dohd Ewangeliskai bihbeles-beedribai winas direktors, Daltona mahzitajs, kas us winas 50-gadu fwehtkeem farakstijis grahmatinu, no kuras fchihš sinas fwehlu-fchi. Bet mehš, mihlee tizibas-beedri, gribam wif peepalihdseht, ka tas stiprais praweefcha wahrds, kas mums ir, spihd ka fweze ari teem, kas wehl tumfchā weetā. Amen.